

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia przewiduje zmianę zasad składania wniosku o wydanie karty parkingowej dla osoby niepełnosprawnej poprzez odstąpienie od obowiązku osobistego jego składania.

Konieczność nowelizacji rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1611), wynika z potrzeby uproszczenia procedury i likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym korzystanie z przysługujących im uprawnień.

1. Obecny stan faktyczny i prawny

Obowiązujące obecnie przepisy § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych, nakładają obowiązek osobistego złożenia wniosku o wydanie karty parkingowej. Z obowiązku tego wyłączone są wyłącznie osoby wskazane w ust. 3 pkt 1–3, tj. osoby małoletnie, osoby ubezwłasnowolnione całkowicie pozostające pod władzą rodzicielską oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie lub częściowo, za które wniosek składa odpowiednio opiekun lub kurator. Katalog ten ma charakter zamknięty i nie podlega wykładni rozszerzającej, co wyklucza możliwość składania wniosków przez pełnomocników lub inne osoby działające w imieniu osoby niepełnosprawnej.

Praktyka stosowania przepisów wykazała jednak, że obowiązek osobistego złożenia wniosku stanowi istotną barierę dla wielu osób niepełnosprawnych, szczególnie tych o najcięższych ograniczeniach w mobilności. W licznych przypadkach uniemożliwia on skorzystanie z przysługującego im uprawnienia, jakim jest uzyskanie karty parkingowej, mimo posiadania odpowiedniego orzeczenia o niepełnosprawności.

Do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kierowane są liczne postulaty osób niepełnosprawnych, organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli środowisk samorządowych wskazujące na konieczność zmiany obowiązujących przepisów w celu wyeliminowania nadmiernych obciążeń proceduralnych.

2. Istota proponowanej zmiany

Projekt rozporządzenia przewiduje odstąpienie od obowiązku osobistego składania wniosku o wydanie karty parkingowej.

Zmiana ta ma na celu zapewnienie realnej dostępności procedury dla osób, które – z uwagi na znaczne trudności w samodzielnym poruszaniu się – nie są w stanie osobiście stawić się w powiatowym zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Przepis § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych wskazuje wprost, iż warunkiem koniecznym do uzyskania karty parkingowej jest osobiste złożenie wniosku za wyjątkami określonymi w ust. 3 pkt 1-3. Wyjątki te dotyczą:

- 1) osób, które nie ukończyły 18 roku życia, za które wniosek składają rodzice lub ustanowieni przez sąd opiekunowie albo jeden z rodziców lub ustanowionych przez sąd opiekunów;
- 2) osób ubezwłasnowolnionych całkowicie pozostających pod władzą rodzicielską, za które wniosek składa jeden z rodziców;
- 3) osób ubezwłasnowolnionych całkowicie niepozostających pod władzą rodzicielską lub osób ubezwłasnowolnionych częściowo, za które wniosek składają odpowiednio opiekun lub kurator ustanowiony przez sąd.

Ww. katalog wyjątków od obowiązku osobistego złożenia wniosku o wydanie karty parkingowej jest zamknięty i nie może być interpretowany rozszerzająco.

W związku z powyższym brak jest możliwości złożenia wniosku przez pełnomocnika, bądź w inny sposób niż osobiście.

Obowiązek osobistego stawiennictwa wynika bowiem z konieczności weryfikacji podmiotu uprawnionego do uzyskania karty parkingowej, a tym samym służy eliminacji potencjalnych przypadków wydania kart parkingowych osobom nieuprawnionym, co zostało wskazane w uzasadnieniu ustawy z dnia 23 października 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1446.), która zmieniła zasady i kryteria przyznawania kart parkingowych od lipca 2014 r. nowelizując przepisy ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. Podstawowym założeniem ustawy z dnia 23 października 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw była likwidacja barier ograniczających swobodne poruszanie się osobom niepełnosprawnym, szczególnie w zakresie korzystania z miejsc parkingowych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych. Jednocześnie przepisy ustawy nowelizującej zaostriżyły kryteria orzecznicze uprawniające do uzyskania wskazania do karty parkingowej, tym samym ograniczyły zakres osób, które będą uprawnione do uzyskania karty parkingowej, do osób posiadających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się oraz legitymujących się ważnym orzeczeniem wydanym przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, ustalającym znaczny stopień niepełnosprawności bez względu na jego

przyczynę lub umiarkowany stopień niepełnosprawności z ustaloną przyczyną niepełnosprawności oznaczoną symbolami: 04-O, 05-R, lub 10-N albo niepełnosprawność w przypadku osób, które nie ukończyły 16 roku życia.

Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym osoba niepełnosprawna legitymująca się kartą parkingową kierująca pojazdem samochodowym oznaczonym tą kartą, może nie stosować się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju, w zakresie określonym przepisami o których mowa w art. 7 ust. 3a. Przepis ten stosuje się również do kierującego pojazdem, który przewozi osobę niepełnosprawną legitymującą się kartą parkingową.

Zmiana polegająca na odstępieniu od osobistego stawiennictwa przy składaniu wniosku o kartę parkingową jest odpowiedzią na postulaty osób niepełnosprawnych.

Aktualnie konieczność osobistego stawiennictwa w siedzibie powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności uniemożliwia wielu osobom, które mają znaczne trudności w samodzielnym poruszaniu się uzyskanie karty parkingowej i tym samym korzystanie z nadanego orzeczeniem uprawnienia.

Mając na uwadze, że skierowane do powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności żądania wydania karty parkingowej jest sprawą z zakresu administracji publicznej, którą organ załatwia w drodze czynności materialno-technicznej polegającej na wydaniu karty parkingowej, po spełnieniu wymogów wynikających ze wskazanych przepisów obowiązującego prawa, zasadnym jest kierowanie się zasadą braku uciążliwości w zakresie uzyskania przedmiotowego dokumentu.

Proponowane rozwiązanie pozostaje spójne z zasadą braku nadmiernej uciążliwości dla strony postępowania administracyjnego. Wydanie karty parkingowej stanowi czynność materialno-techniczną z zakresu administracji publicznej, wykonywaną po weryfikacji spełnienia określonych w przepisach wymogów. Uproszczenie trybu składania wniosku nie wpływa na konieczność zachowania należytej staranności organu przy weryfikacji uprawnień wnioskodawcy.

Cel wprowadzenia możliwości składania wniosku w formie innej niż osobista pozostaje w pełni zbieżny z podstawowym założeniem ustawy z 23 października 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw, jakim było ułatwienie osobom niepełnosprawnym korzystania z miejsc parkingowych przeznaczonych dla nich oraz zniesienie barier utrudniających ich mobilność. Rozszerzenie katalogu dopuszczalnych form złożenia wniosku nie osłabia mechanizmów zapobiegających nadużyciom, gdyż kluczowe kryteria orzecznicze pozostają niezmiennione.

Wprowadzenie projektowanej zmiany:

- ułatwi osobom o znacznych ograniczeniach w poruszaniu się uzyskanie karty parkingowej,
- zrealizuje postulaty zgłaszane przez osoby niepełnosprawne i ich przedstawicieli,
- zmniejszy liczbę przypadków, w których osoby uprawnione nie korzystają z przysługujących im praw z powodu barier proceduralnych,
- nie spowoduje zwiększenia ryzyka nadużyć, gdyż weryfikacja uprawnień będzie nadal przeprowadzana przez powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności na podstawie obowiązujących przepisów.

Zmiany w pozostałych przepisach oraz w załączniku do rozporządzenia są konsekwencją wprowadzenia przepisu wyłączającego osobiste stawiennictwo.

Wprowadzono również porządkujący przepis przejściowy, określający, że wnioski o wydanie karty parkingowej złożone przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia rozpatruje się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Dodatkowo projekt uchyla przepis dotyczący wniosku o wydanie karty parkingowej oraz jej odbioru, w okresie - do upływu 90. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, wywołanego wirusem SARS-CoV-2 (oraz uchyla wzór wniosku obowiązujący w wymienionym okresie). W związku z odwołaniem stanu epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2 - przepis stał się bezprzedmiotowy.

3. Wejście w życie przepisów

Proponuje się by rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia nie będzie miał wpływu na mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 i art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu

Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 poz. 677, z późn. zm.) w związku z § 52 ust. 1 Regulaminu pracy Rady Ministrów projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projektowana regulacja nie stwarza zagrożeń korupcyjnych.